

Międzyzakładowy Klub Sportowy

Łączności „Konradia” Gdańsk

Wacław Mirek – Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie

W okresie międzywojennym na obszarze „Wolnego Miasta Gdańsk” (WMG), żyło około 400 tys. mieszkańców. Polacy stanowili około 9 – 12 % całkowitej populacji ludności tam mieszkającej³⁰. Mimo, że konstytucja „Wolnego Miasta Gdańsk” gwarantowała Polakom i innym grupom narodowościowym swobodny rozwój narodowy, to jednak od samego początku istnienia WMG władze gdańskie stosowały różnorodne szykany i wymyślane utrudnienia wobec mieszkających tam rodaków. Zwiększyły się one po 1933 roku po dojściu Adolfa Hitlera do władzy w Niemczech. Prowadzona przez niego bezwzględna polityka dążyła do przyłączenia WMG do III Rzeszy. Wobec wzrastającej kampanii antypolskiej i narastającego poczucia zagrożenia Polacy zaczęli się zrzeszać w różnorodne organizacje polonijne³¹.

Powstawały stowarzyszenia różnych grup zawodowych i społecznych, a także kluby sportowe. Obok istniejącego już Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” i Klubu Sportowego „Gedania” do życia powołano w 1936 roku Pocztowy Klub Sportowy (PKS)³².

Fot.1. Pocztowy Klub Sportowy (źródło. prussport.wordpress.com)

³⁰ A. Drzycimski: *Polacy w Wolnym Mieście Gdańsku (1920-1933)*, Wrocław, 1978,

³¹ H. Stępnia: *Ludność polska w Wolnym Mieście Gdańsku (1920-1939)*, Gdańsk 1991,

³² M. Kleina: *Rozwój Międzyzakładowego Klubu Sportowego Łączności 'Konradia' w Gdańsku w latach 1936-1976*. AWF Kraków 1978, praca mgr

Inicjatorami powstania „PKS –u” byli pracownicy Poczty Polskiej w Gdańsku tacy jak: Alfons Flisykowski, Franciszek Dobrzychowski, Franciszek Kuntz, Eryk Budziński, Józef Bieliński, Jan Michoń, którzy są bardziej znani jako jej obrońcy niż jako sportowcy. Pocztowy Klub Sportowy zrzeszał wszystkich pracowników Poczty Polskiej w Gdańsku.

Jednym z głównych celów nowo powstałego klubu było utrzymanie wysokiej sprawności fizycznej wśród Pocztowców, a także zacieśnienia kontaktów towarzyskich pomiędzy nimi.

W klubie działało pięć sekcji sportowych strzelecka, lekkoatletyczna, gimnastyczna, piłki siatkówki oraz piłki nożnej³³.

Najważniejsza z nich była sekcja strzelecka, gdzie nabyte przez pracowników Poczty umiejętności przydały się w późniejszym okresie. Zajęcia sportowe członkowie tej sekcji odbywali w Wejherowie i Rumii – Zagórze.

Klub „PKS” nie posiadał własnych obiektów sportowych na których by można przeprowadzać zajęcia sportowe, dlatego korzystał z gościnności Klubu Sportowego „Gedania”, do którego należał stadion w Gdańsku – Wrzeszczu przy ulicy Niedziałkowskiego.

W barwach tego klubu występowali zawodnicy PKS-u we wszelkich rozgrywkach międzynarodowych. Niemcy utrudniali działanie polskim klubom sportowym zdając sobie sprawę, że w owym czasie sport miał podwójne znaczenie – krzewił nie tylko tężyznę fizyczną, ale cementował środowisko, budził uczucia patriotyczne zagrzewał do walki o polskość³⁴. Sportowcy publicznie przeciwstawiali się próbom germanizacji i atakom antypolskim. Z tego powodu jedynie „Gedania” była oficjalnie zarejestrowana w niemieckich związkach sportowych, a sportowcy „PKS-u” występowali na tzw. podwójnej karcie.

Reprezentacja Poczтового Klubu Sportowego w ostatnich dniach spokoju przed wybuchem II wojny światowej uczestniczyła w Ogólnopolskich Mistrzostwach Sportowych Pocztowców. Odbyły się one we Lwowie w dniach 14 – 15 sierpnia 1939 roku. Najwyższe miejsce indywidualnie wywalczył Franciszek Kuntz w rzucie oszczepem. Drużyna siatkarzy uplasowała się na IV miejscu.

³³ J. Gebert: *Z Gdańskich boisk stadionów*, Gdańsk 1970, (bpn)

³⁴ A. Kaczmarzski, R. Sadowski: *Z historii lekkoatletyki na Pomorzu Gdańskim*. AGNI, Pruszcz Gdański 2011, s. 340.

Po wybuchu II wojny światowej sportowcy polscy jak również działacze zostali przez okupanta niemieckiego poddani ostrym represjom³⁵.

Po zakończeniu II wojny światowej reaktywacja klubu nastąpiła bardzo szybko. Już w październiku 1945 roku, na swoim pierwszym zebraniu organizacyjnym, przyjmuje on nazwę Poczty Klub Sportowy „Pocztowiec”³⁶. Głównymi inicjatorami jego powstania byli pracownicy Poczty Polskiej w osobach Eugeniusz Skonieczny, który objął funkcję prezesa,

Zygmunt Chwirot, Alfons Pytlewicz, Leon Monczyński, Michał Zwierzycki.

Pamiętając doświadczenie przedwojenne – brak

własnego stadionu, już wiosną 1946 roku zapadła decyzja o jego budowie. W realizacji tego zamierzenia z pomocą przeszedł Urząd Miejski w Gdańsku, który przekazał boisko sportowe położone na Biskupiej Górze w Gdańsku w posiadanie klubu³⁷.

Po zagospodarowaniu stadionu, nadano mu imię. „Obrońców Poczty Polskiej”. Służył on sportowcom „PKS-u” do 1949 roku, kiedy to włączono go do Zrzeszenia Związkowych Klubów Sportowych, który to nomen omen rozwiązano już w następnym roku.

W ramach reorganizacji polskiego sportu, „Koło Sportowe Łączności” w 1954 roku, włączono do Federacji „Kolejarz – Łączność” działającej przy Wojewódzkim Zarządzie Łączności. W tej formie organizacyjnej działał do 1957 roku.

Ważną datą w historii klubowej był dzień 12 marca 1957 roku. Na walnym zebraniu sprawozdawczo – wyborczym ulega rozwiązaniu Federacja „Kolejarz” a następuje reaktywacja Poczty Klub Sportowego „Konradia” Gdańsk. Przyjmując imię dowódcy obrony Poczty Polskiej w Gdańsku ppor. rezerwy Konrada Guderskiego, jednocześnie nawiązał w swej działalności sportowej do tradycji sportowców, pracowników Poczty Polskiej w Gdańsku, którzy polegli w jej obronie.

Fot. 2. Reprezentanci Poczty Klub Sportowego

(źródło.prussport.wordpress.com)

³⁵ T. Jurga: *Obrona Polski 1939*. Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX, 1990, s. 771.

³⁶ A. Gochniewskiego: *60 lat gdańskiego sportu. Ludzie i zdarzenia*, Gdańsk 2005 (bpn)

³⁷ M. Kleina, „Rozwój Międzyzakładowego Klubu Sportowego Łączności 'Konradia' w Gdańsku w latach 1936-1976”. AWF Kraków 1978, praca mgr

W nowo wybranym zarządzie funkcję Prezesa do spraw sportowych obejmuje Janusz Hubert, dobry „duch” tego klubu, który doprowadził do rozgrywania zawodów w chodzie sportowym o „Puchar Obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku”.

Prężnie działający klub, w 1968 roku PKS „Konradia” skupiał w swoich szeregach 268 sportowców, trenujących 6 sekcjach: lekkoatletycznej, strzeleckiej, szachowej, tenisa stołowego, łuczniczej, gimnastyczna.

Dnia 26.11.1971 roku na Walnym zebraniu członków klubu zostaje podjęta uchwała o zmianie nazwy klubu. Zebranie prowadził Witold Kirkor. Dotychczasowy Pocztowy Klub Sportowy „Konrada” przekształcony zostaje na Międzyzakładowy Klub Sportowy Łączności „Konradia” w Gdańsku. Jediną osobą na sali, która była przeciwna zmianie klubu był Edmund Paziewski.

Nowy klub został zgłoszony do pionu sportowego resortu łączności i Federacji Sportowej Łączność. Swoją siedzibę miał w Rejonowym Urzędzie Poczty Oddział Ewidencji Opłat RTV, przy ulicy Targ Rakowy 7/8.

Bardzo istotnym elementem w działalności MZKSŁ „Konradii” było doprowadzenie do powstania w roku 1972 komisji chodu sportowego

Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. Posiedzenia komisji odbywały się w siedzibie klubu. Szefem komisji był Witold Kirkor. W skład komisji wchodził działacze Wybrzeża, sympatycy chodu sportowego: Włodzimierz Szymański, Eugeniusz Ornoch, Tadeusz Chmielewski, Paweł Budlewski, Edmund Paziewski, Mirosław Łuniewski, Janusz Hubert.

Pod koniec lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku siedziba klubowa zostaje przeniesiona do mieszczącego się obok barku przy ulicy Masońskiej 1, przy zachowaniu starego adresu korespondencyjnego.

Lata transformacji ustrojowej w Polsce nie są korzystne dla działalności klubowej tak ja całego polskiego sportu.

Po roku 1989 Międzyzakładowy Klub Sportowy Łączności „Konradia” w Gdańsku przeżywa coraz cięższe chwile. Z powodu braku środków finansowych zostaje

Fot.3. Siedziba Klubu. Targ Rakowy 7/8.
(źródło. zbiory własne)

ograniczone szkolenie młodzieży. Zawieszona zostaje działalność szkółki chodziarskiej. Ograniczono również bardzo udział zawodników w imprezach sportowych. Priorytetem klubu były międzynarodowe zawody w chodzie sportowym o „Puchar Obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku”, które przeprowadzano systematycznie do 2011 roku.

Ograniczenie pomocy ze strony władz miasta Gdańska a szczególnie ze strony resortu Łączności powoduje że w 2012 roku nie odbyły się zawody pucharowe. Na koniec tego roku zarząd Międzyzakładowego Klubu Sportowego Łączności „Konradia” w Gdańsku podjął decyzję o zawieszeniu jego działalności

W powojennym okresie działalności największe sukcesy dla barw klubowych przyniosła sekcja lekkoatletyczna, a właściwie jedna konkurencja chód sportowy. Jej rozwój związany był z działalnością na Pomorzu przedwojennego olimpijczyka, Stefana Szelestowskiego, wiceprezesa Gdańskiego Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki. On to przekonał zawodników i działaczy klubowych, aby zaczęli uprawiać wyczynowo chód.

W pierwszych latach powojennych klub sportowy Poczty Klub Sportowy przygotowywał reprezentantów Polski do zawodów listonoszy, które w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych były bardzo popularne.

Fot.4. Hausleber i Szyszka
(źródło. Przegląd Sportowy)

W latach pięćdziesiątych ubiegłego wieku pierwszym szkoleniowcem został Franciszek Szyszka, w końcu lat pięćdziesiątych Jerzy Hausleber³⁸. Obydwaj w okresie studiów reprezentowali barwy „AZS” Gdańsk.

Ich zapal w propagowaniu chodu szybko przynosi efekty, pojawiają się znakomici zawodnicy między innymi Wiesław Sarnecki, W okresie studiów reprezentował barwy „AZS” Gdańsk, po podjęciu pracy w resorcie łączności reprezentuje Polską Poczta na międzynarodowych mistrzostwach listonoszy. Wstępuje do Poczтового Klubu Sportowego „Konradia”. Jego trenerem został słynny potem szkoleniowiec meksykańskich chodźców, Jerzy Hausleber. Sprawował on funkcję szkoleniowca w tym

³⁸ A. Kaczmarek, R. Sadowski: *Z historii lekkoatletyki na Pomorzu Gdańskim*. AGNI, Pruszcz Gdański 2011, s. 355.

klubie, aż do wyjazdu w 1966 roku z Polski do Meksyku. Wiesław Sarnecki wywalczył na mistrzostwach Polski, na dystansach od 10 km do 50 km, w sumie 10 medali. Jego największym osiągnięciem był triumf w chodzie na dystansie 20 km, na Mistrzostwach Polski rozgrywanych w Bydgoszczy w 1963 roku, kiedy to wynikiem 1:32:08,2 godz. poprawił najlepszy ówczesny rezultat.

Na tych samych mistrzostwach, srebrny medal zdobywa Edmund Paziewski. Jest to jego pierwszy medal na imprezie mistrzowskiej, w ten sposób rozpoczyna się era Edmunda Paziewskiego najwybitniejszego chodźiarza „Konradii”. Podczas swojej długoletniej kariery sportowej, zdobył on dla klubu siedem medali mistrzostw Polski, wszystkie na dystansie 20 km. Dwukrotnie startował na Mistrzostwach Europy w Budapeszcie w 1966 roku i w Atenach w 1969 roku. W 1971 roku Paziewski zdobywa ostatni medal w historii klubu w kategorii seniorów na Mistrzostwach Polski przeprowadzonych w Warszawie. Był to medal srebrny.

W latach lat 50. i 60. ubiegłego wieku czołowymi zawodnikami byli Eugeniusz Rogowski (zdobył dwa medale na Mistrzostwach Polski), Janusz Wiśniewski (medal na Mistrzostwach Polski)³⁹, Andrzej Klajnert, Józef i Stanisław Barburzyńscy, Stefan Kamieński, Stanisław Pawełczak, Jerzy Jackiewicz, Tadeusz Konarzewski, Henryk Dietrich, Jan Krajewski, Sławomir Trocha, Lech Mikosik, Bogdan Czarnecki, Mirosław i Leonard Łuniewscy⁴⁰

Na mistrzostwach Polski juniorów rozgrywanych w dniach 24 – 26 lipca 1964 roku w Lublinie na dwóch pierwszych miejscach plasują się reprezentanci „Konradii”: Stefan Kamieński i Stanisław Pawełczak, a miejsce czwarte zajął ich kolega klubowy Andrzej Kleiner⁴¹.

Pocztowy Klub Sportowy „Konradia” rozpoczął w 1965 roku organizować największą imprezę w chodzie sportowym w kraju – „Międzynarodowe zawody w chodzie sportowym

o „Puchar Obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku” odbywające się co roku na początku września. W debiucie na dystansie 10 km zwyciężył zawodnik gospodarzy Edmund Paziewski⁴².

³⁹ H. Kurzyński, S. Pietkiewicz, J. Rozum, T. Wołejko: *Historia Finałów Lekkoatletycznych Mistrzostw Polski 1920-2007. Konkurencje męskie*. Szczecin – Warszawa: Komisja Statystyczna PZLA, 2008, s. 232.

⁴⁰ Przykład Stoczniovców Gdańskich, „Lekka Atletyka” 1968, nr 11, s. 24.

⁴¹ Mistrzostwa Polski Juniorów, „Lekka Atletyka” 1964, nr 9, s. 4.

⁴² A. Kaczmarek, R. Sadowski: *Z historii lekkoatletyki na Pomorzu Gdańskim*, AGNI, Pruszcz Gdański 2011, s. 386.

W latach sześćdziesiątych ubiegłego wieku sprawne działanie klubu i organizacja zawodów w chodzie sportowym na Wybrzeżu to zasługa Janusza Huberta, który pełnił funkcję urzędującego wiceprezesa, Paweł Budlewski sekretarza klubu i trenera Edmunda Paziewskiego.

W 1967 roku po wyjeździe Jerzego Hausleber, funkcję szkoleniowca, w klubie obejmuje Edmund Paziewski, który rozpoczyna szeroko zakrojoną pracę z młodzieżą. Młodzi adepci chodu rekrutują się głównie z dzielnicy Suchanino są to Feliks Śliwiński, Tadeusz Chmielewski, Tadeusz Konarzewski, Janusz Wiśniewski, bracia Leonard i Mirosław Łuniewscy.

Fot. 5. Edmund Paziewski
(źródło. zbiory własne)

Fot.6. Mirosław Łuniewski
(źródło. zbiory własne)

Nie posiadając własnych obiektów sportowych, zajęcia szkoleniowe w okresie letnim odbywały się na stadionie zaprzyjaźnionego klubu „Lechii” Gdańsk, a w okresie zimowym na obiektach Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Gdańsk (obecna nazwa Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu).

W latach siedemdziesiątych czołowi zawodnicy klubu to: Feliks Śliwiński, który po odbyciu służby wojskowej w „Zawszy” Bydgoszcz przeniósł się do „Lechii” Gdańsk, oraz Bogdan Łęczyński, Lech Mikosik, Stanisław i Wojtek Stankiewiczowie, Mirosław i Leonard Łuniewscy, Mirosław Stasiewicz, Krzysztof Drajski, Jerzy Maryszczuk, Bogdan Morawski, Sławomir Obuchowicz.

O swoich pierwszych krokach w klubie „Konradia” wspomina Mirosław Łuniewski:

...Felek Śliwiński mieszkał w dzielnicy Gdańska, która nazywa się Suchanino i to właśnie on zaprowadził mnie z bratem Leonardem, w dniu 14 maja 1969 po raz pierwszy na trening na stadion Lechii. Oprócz Felka zawodnikami z Suchanina byli już Tadek Chmielewski, Tadek Konarzewski, Janusz Wiśniewski.

Nowych młodzieńców było sporo. Kilka lat trenowali tylko najwytrwalsi: Leonard

*i Mirosław Łuniewscy, Sławek Trocha, Bogdan Łęczyński, Lech Mikosik, Stanisław i Wojtek Stankiewiczowie. Po 4 latach trenowania z tej grupy pozostałem tylko ja i pojawiając się na chodziarskich trasach do dzisiaj...*⁴³

W dniu 2 lipca 1971 roku rozegrano w Tarnowie. Mistrzostwa Polski młodzików. Dwa pierwsze miejsca zajmują zawodnicy „Konradii” Gdańsk. Wygrał Sławomir Trocha, a drugie miejsce przypadło Mirosławowi Łuniewskiemu.

W Gdańsku w 1971 roku rozegrano zawody w chodzie sportowym na dystansie 50 km, udział nich wziął mający wówczas 19 lat Leonard Łuniewski. Uzyskał wynik 4:43;34 godz, który był nowym rekordem Polski juniorów i jest on wciąż aktualny.

Rok później, na VI Igrzyskach Młodzieży Szkolnej w Łodzi w dniu 23 lipca 1972 roku, na dystansie 5.000 m młodzików zwyciężył Marek Witkowski, a drugie miejsce zajął Mirosław Łuniewski obywatel z „Konradii” Gdańsk.

W 1975 roku pracę w klubie rozpoczyna na stanowisku kierownika Adam Gorski, Zostaje również głównym organizatorem najstarszej cyklicznej imprezy sportowej na Wybrzeżu, „Pucharu Obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku”. W przygotowaniach pomagali mu nestor gdańskich działaczy, wiceprezes „Konradii” Janusz Hubert oraz trener Edmund Paziewski.

Fot. 7. Zdjęcie z uroczystości otwarcia zawodów w roku 1975
(źródło. zbiory C. Lis).

Startujący w Magdeburgu (NRD) 1975 roku, mający wówczas 18 lat, Mirosław Łuniewski uzyskał na dystansie 50 km wynik 4:52;17 godz. Był to wówczas najlepszy wynik w historii polskiego chodu 18-latków, który przetrwał aż 32 lata do 2007 roku.

⁴³ Wypowiedź Mirosław Łuniewskiego.

Do największych sukcesów w roku 1976 należy zaliczyć zdobycie złotego medalu i tytułu mistrza Polski juniorów w chodzie na 20 km przez Mirosława Stasiewicza. Ustanowił on jednocześnie nowy rekord Polski w tej kategorii 1:37;51,0 godz. trzecie miejsce i medal brązowy zdobył kolega klubowy Krzysztof Drajski.

Cenne osiągnięcie odnotował Bogdan Morawski, który na koniec sezonu lekkoatletycznego 1976, ustanowił nowy rekord Polski w chodzie godzinnym juniorów przechodząc 11.709 m⁴⁴

W reprezentacji Polski w tym okresie startowali Mirosław Stasiewicz, Krzysztof Drajski, Jerzy Maryszczuk, Bogdan Morawski

Zmniejszenie otrzymywanych środków finansowych otrzymywanych od resortu sport a także zmniejszenie wsparcia z Ministerstwa Łączności przyczyniają się do zmiany klubowego systemu szkolenia zawodników.

W latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku w klubie działa szkołka chodzarska, która przygotowała młodych adeptów chodu sportowego dla innych klubów lekkoatletycznych Pomorza. Była to jedyna taka szkołka w kraju. W niej zaczynali swoje kariery sportowe zawodniczki i zawodnicy: Beata Janaszek – Ornoch, Monika Floryszczuk, Sonia Sarnawska, Krzysztof Morawski, Dariusz Topolewski, bracia Janusz i Dariusz Paziewski, Marek Żukowski.

Fot. 8. Mecz Poska – Szwecja juniorów Kartuzy 1988 – od lewej A. Gorski, K. Kisiel (źródło: zbiory K. Kisiel).

⁴⁴ M. Kleina, Rozwój Międzyzakładowego Klubu Sportowego Łączności 'Konradia' w Gdańsku w latach 1936-1976. AWF Kraków 1978, praca mgr

W 1989 roku w kategorii juniorek młodszych Beata Janaszek zajmuje drugie miejsce w zawodach pucharowych. Janaszek i Floryszczyk po przejściu o klubu „Flota” Gdynia zostają czołowymi zawodniczkami polskimi.

Fot. 8. Poczтівка pamiątkowa
(źródło. zbiory własne).

Po roku 1989 Międzyzakładowy Klub Sportowy Łączności „Konradia” w Gdańsku przeżywał trudne chwile. Z powodu braku środków finansowych szkolenie zostało mocno ograniczone, prowadzono tylko masowe zajęcia propagujące lekką atletykę. Ograniczono udział zawodników w imprezach sportowych. Chód sportowy w klubie uprawia znikoma ilość zawodników rekrutująca się ze środowisk rodzinnych, jednak i ta grupa powoli się wykrusza. Priorytetem klubu były międzynarodowe zawody w chodzie sportowym o „Puchar Obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku”, które przeprowadzano systematycznie do 2011 roku.

Ograniczenie pomocy ze strony władz miasta Gdańska a szczególnie ze strony resortu Łączności powoduje że w 2012 roku nie odbyły się zawody pucharowe. Na koniec tego roku zarząd Międzyzakładowego Klubu Sportowego Łączności „Konradia” w Gdańsku podjął decyzję o zawieszeniu jego działalności.